

Z odborné literatury

Jan Lebl, Štěpánka Průhová et al. Abeceda diabetu. Příručka pro děti, mladé dospělé a jejich rodiče. Druhé přepracované a rozšířené vydání. Praha: Maxdorf 2004. 183 stran. ISBN 80-7345-022-4.

Tato kniha je určena především dospívajícím a mladým dospělým s diabetem 1. typu, stejně jako i rodičům diabetických dětí. Je zde jasně a přehledně zpracována celá problematika diabetu 1. typu od základů etiologie a patofyziologie onemocnění přes principy inzulínoterapie a selfmonitoringu, až po systém výměnných jednotek.

1. kapitola se zabývá vlastní léčbou diabetu, je v ní mimo jiné podrobně rozvedeno plánování inzulínového programu, charakteristika základních druhů inzulínů včetně úlohy nových analog inzulínu při léčbě dětského diabetu. Dále zde najdeme problematiku výběru vhodného glukometru a nejčastější chyby při kontrolách glykemie pacientem. Najdeme zde mnoho praktických rad pro nemocné, např. jakým způsobem korigovat dávkování inzulínu při hořejších onemocněních, jak reagovat na objevení se ketolátek v moči apod. Na konkrétních příkladech je zde velice pěkně ukázán rozdíl ve výsledném léčebném efektu při správné a nesprávné úpravě dávkování inzulínu pacientem při zvracení či začínající ketoacidóze.

2. a 3. kapitola nás provází stravováním a každodenním životem pacienta s diabetem, podrobně rozpracovaný a hlavně vysvětlený systém výměnných jednotek může pomoci i správně edukovaným a dobře spolupracujícím pacientům. Jsou zde zodpovězeny nejčastější otázky pacientů s nově vzniklým diabetem – „Jak moc budu muset změnit svůj systém

stravování a celý životní styl v nové životní situaci?“ Celá kniha je sepsána jasně a srozumitelně s důrazem na to, aby si pacient s nedávno odhaleným diabetem uvědomil, že při dobré spolupráci s diabetologem může diabetik žít i s tímto onemocněním dále aktivním životním stylem jako dříve, pouze se musí naučit přemýšlet jinak, začít uvažovat v systému výměnných jednotek a akceptovat větší pravidelnost v jídlu než byl třeba zvyklý dříve.

4. kapitola je dle autora určena pro zájemce. Nalezneme v ní i rady učitelům diabetických dětí a nesmírně cenná je část věnovaná psychologickému pohledu na léčbu diabetu. Mnoha našim malým pacientům a hlavně rodičům diabetických dětí může pomoci neustálé zdůrazňování, že vznik diabetu 1. typu není ničím chybou. Je zde rozebrán stručný nástin psychiky dítěte, které onemocnělo chronickou celoživotní chorobou. Zajímavá část nazvaná Průvodce pro budoucí maminky je určena pro dospívající dívky a mladé ženy s diabetem, které touží dát život svému vlastnímu zdravému dítěti. Najdou zde mnohá praktická doporučení a je zde zdůrazněno, že při dodržování doporučení, daných jejich ošetřujícím lékařem, mohou porodit stejně krásné a zdravé dítě jako ostatní maminky, které tímto onemocněním netrpí. Tato publikace stručně charakterizuje i rizika onemocnění diabetem pro děti matek a otců trpících touto chorobou. S optimistickým náhledem ujišťuje, že existuje poměrně malé riziko vzniku diabetu

u dětí, v jejichž rodině se již diabetes vyskytl, a není tedy důvod k celoživotním obavám ze vzniku tohoto onemocnění. Na závěr se dočteme o perspektivách léčby diabetu a čtenář zde najde i vysvětlení, proč není v dnešní době indikována transplantace pankreatu ihned po vzniku onemocnění, ale proč se provádí kombinovaná transplantace ledvin a pankreatu až při rozvoji chronické renální nedostatečnosti.

Po přečtení knihy je zřejmé, jak dlouhou cestu má dnešní diabetologie za sebou, od objevu inzulínu před více než 80 lety až po aplikaci dnešních humánních inzulínů či jejich analog inzulínovými pery, pumpami s možností měření glykemie glukometry podporujícími alternativní místa vpichu. Vidíme, jak může pacient s diabetem pracovat, cestovat a prožívat stejně plný a šťastný život jako jeho zdraví vrstevníci. V závěru knihy je vyslovena myšlenka, že se snad již současná generace mladých pacientů s diabetem dočká zásadních změn při léčbě svého onemocnění a diabetes opravdu bude možné vyléčit.

MUDr. Petr Žák
II. interní klinika LF MU
a FN u sv. Anny, Brno

Doručeno do redakce: 24. 10. 2004